

UNHCR
Агентство ООН у справах біженців

Фінансується в рамках
гуманітарної допомоги
Європейського Союзу

ПЕРЕТИН ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ ЧЕРЕЗ КОНТРОЛЬНІ ПУНКТИ В'ЇЗДУ-ВИЇЗДУ

МОНІТОРИНГОВИЙ ЗВІТ

Квітень 2018

ЗМІСТ

	ВСТУП	4
	КОРОТКИЙ ОГЛЯД	4
1	ДЕМОГРАФІЯ РЕСПОНДЕНТІВ	5
2	МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ	6
3	ПРИЧИНИ ТА ЧАСТОТА ПЕРЕТИНУ	7
4	ЧИННИКИ, ЩО ВИКЛИКАЮТЬ ЗАНЕПОКОЄННЯ ПІД ЧАС ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ	9
5	НЕМОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕТИНУ	10

ВСТУП

Цей звіт містить інформацію, зібрану протягом квітня Благодійним Фондом «Право на захист» в рамках опитування на п'яти контрольних пунктах в'їзду-виїзду (КПВВ) на неконтрольовані урядом України території (НКУУТ), що регулярно проводиться з червня 2017 року. КПВВ розташовані у Донецькій («Майорське», «Мар'їнка», «Гнутаєве» та «Новотроїцьке») та Луганській («Станиця Луганська») областях.

Опитування є частиною моніторингу порушення прав людей, що постраждали від конфлікту, у рамках проекту «Адвокація, захист та правова допомога внутрішньо переміщеним особам України», що реалізується БФ «Право на захист» за підтримки Агентства ООН у справах біженців (UNHCR). Мета опитування – вивчити причини та проблеми осіб, які

подорожують між НКУУТ і територіями, контрольованими урядом України (КУУТ), а також умови та ризики, пов'язані з перетином лінії зіткнення через КПВВ. Важливо зазначити, що результати опитування не можуть бути екстрапольовані на всіх, хто перетинає лінію зіткнення, але допомагають виявляти потреби, прогалини й тенденції, а також забезпечувати доказову базу для адвокаційної діяльності.

Методологія збору даних була однаковою на всіх КПВВ. Представники БФ «Право на захист» опитували цивільних осіб на КПВВ у пішохідній та автомобільній чергах до або з КУУТ. Опитування проводилось анонімно та на добровільних засадах. Усі опитані особи були проінформовані щодо мети опитування.

В основу звіту покладено дані, зібрані з 2 по 27 квітня 2018 року протягом 38 візитів на п'ять КПВВ. Цей звітний період відзначився різким потеплінням та початком святкового сезону.

КОРОТКИЙ ОГЛЯД

КПВВ «Майорське»

- Співвідношення респондентів за статтю та віком залишаються доволі схожими протягом всіх етапів опитування. Особи похилого віку становлять найбільшу вікову групу, що найімовірніше пов'язано з вимогами українського законодавства щодо отримання пенсій та соціальних виплат особами, які зареєстровані на НКУУТ.
- Подібно до даних, зібраних у березні, мешканці КУУТ мають значно менше причин перетинати лінію зіткнення, ніж мешканці НКУУТ, яким потрібно вирішувати проблеми, пов'язані з державними, правовими та банківськими

послугами, користування якими неможливе або обмежене на НКУУТ. Співвідношення за причинами перетину залишається відносно стабільним.

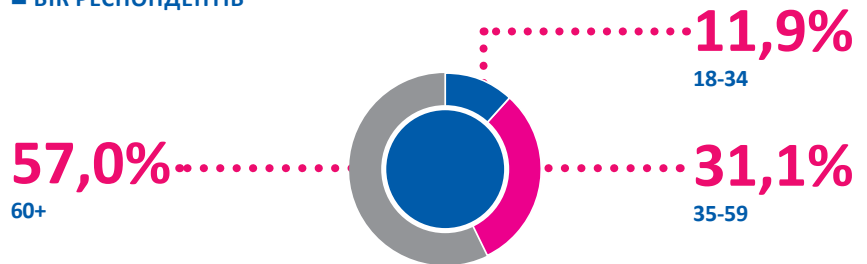
- Внаслідок потепління кількість скарг щодо стану пішохідної зони суттєво знизилась. Водночас, більше респондентів висловили занепокоєність через довгі черги, особливо на КПВВ «Мар'їнка», «Гнутаєве» та «Новотроїцьке».

1 ДЕМОГРАФІЯ РЕСПОНДЕНТІВ

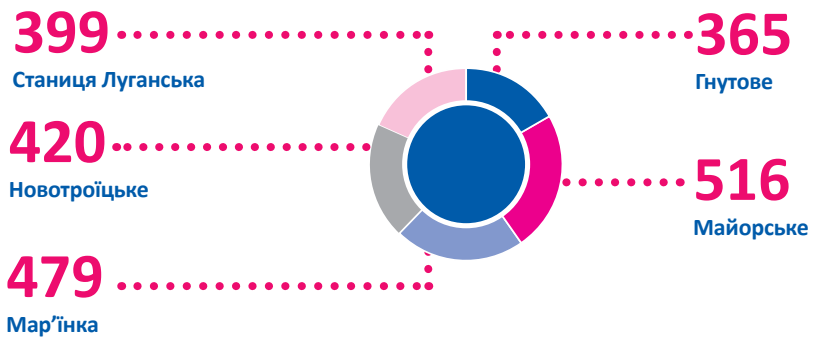
Протягом звітного періоду, монітори БФ «Право на захист» опитали **2,179** осіб, які перетинали лінію зіткнення. **45.8%** з них прямували на НКУУТ, **54.2%** на КУУТ.

Більшість опитаних (**64.6%**) були жіночої статі, **35.4%** становили особи чоловічої статі. **5.6%** від усіх респондентів подорожували з неповнолітніми. Особи похилого віку становлять найбільшу вікову групу (**57.0%** від усіх респондентів), що найімовірніше пов'язано з вимогами українського законодавства щодо отримання пенсій та соціальних виплат особами, які зареєстровані на НКУУТ. Співвідношення респондентів за статтю та віком залишаються доволі схожими протягом усього часу проведення опитування.

■ ВІК РЕСПОНДЕНТІВ

■ КІЛЬКІСТЬ РЕСПОНДЕНТІВ

КПВВ «Мар'їнка»

2 МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ

94.8% респондентів зазначили, що проживали на НКУУТ до початку конфлікту. На момент проведення опитування 90.0% усіх респондентів постійно проживали на НКУУТ. Ці дані підтверджують, що мешканці КУУТ мають набагато менше причин перетинати лінію зіткнення у порівнянні з мешканцями НКУУТ. Порівняння з минулими місяцями демонструє сталість цього тренду. 12.8% від усіх респондентів зазначили, що принаймні один раз змінили місце свого проживання через конфлікт на Сході України. 7.1% від усіх респондентів зазначили, що повернулися до свого постійного місця проживання¹.

Серед осіб, які повернулися до постійного місця проживання, більшість (61.9%) пояснили своє рішення бажанням проживати вдома. Іншою поширеною причиною для повернення (41.9%) була стабілізація ситуації за місцем проживання. Попри суттєву різницю у показниках порівняно з даними за березень (варіант «Бажання жити вдома» обирали на 22.4% частіше, а «Стабілізація ситуації» – на 13.1% рідше), це не відображає динаміку змін у причинах перетину, оскільки опитування не передбачає збір інформації про те, коли саме респондент змінив місце проживання.

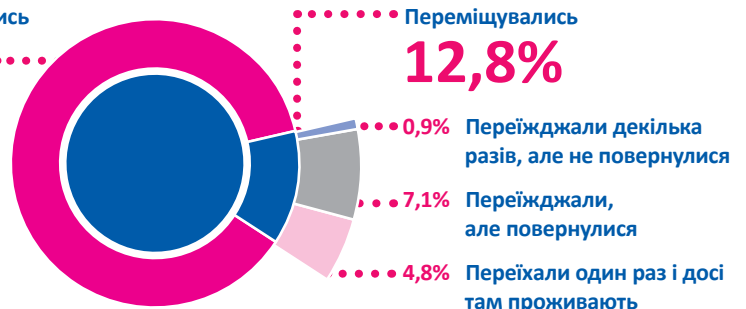
■ ПЕРЕМІЩЕННЯ

Не переміщувались

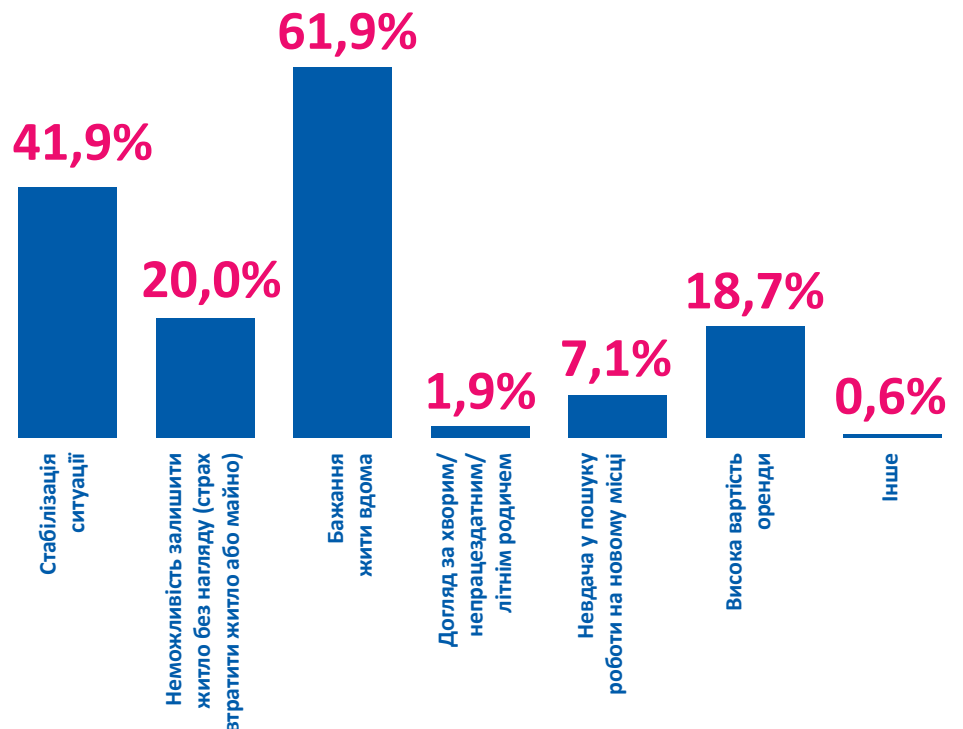
87,2%

Переміщувались

12,8%

■ ПРИЧИНИ ПОВЕРНЕННЯ²

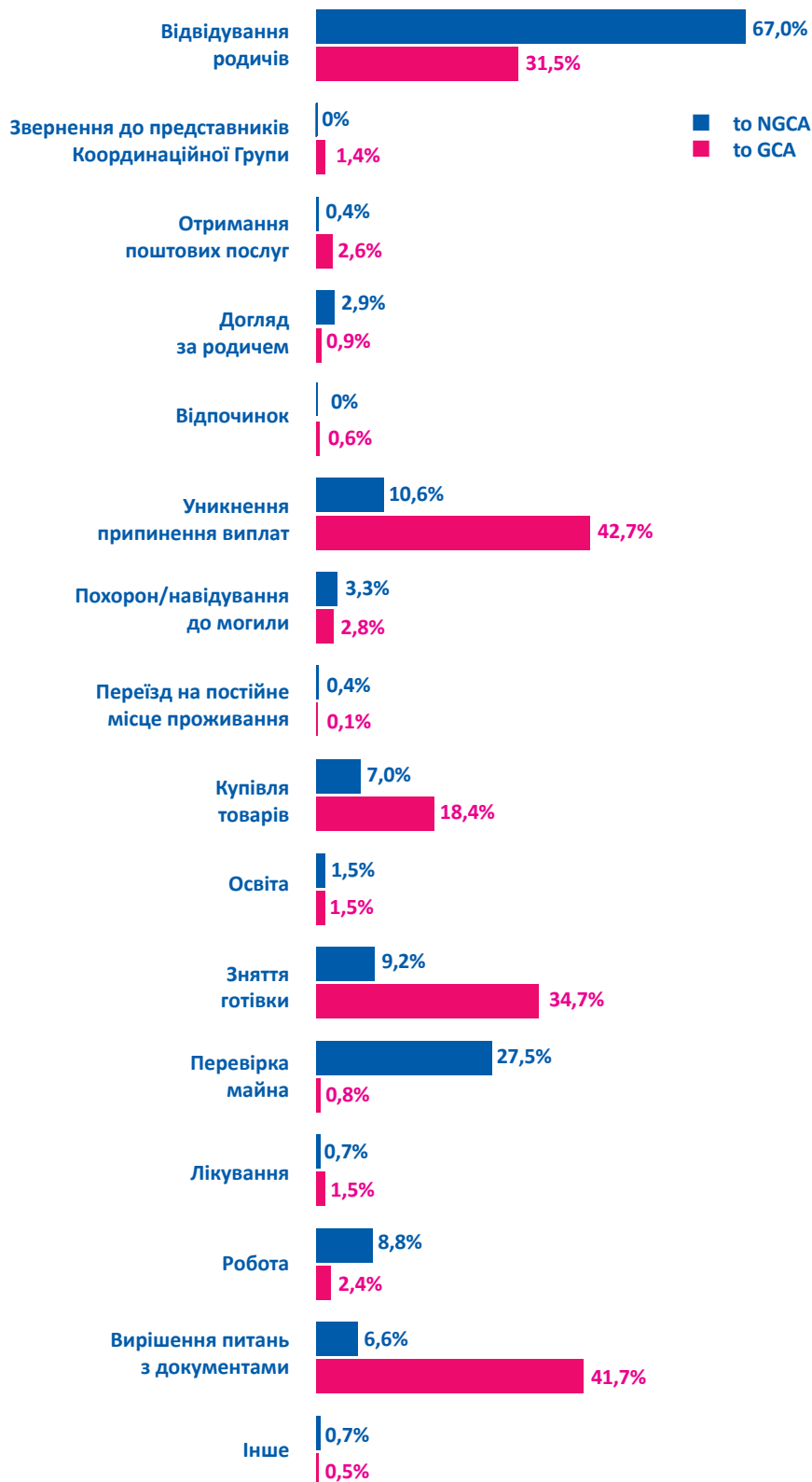
¹ Важливо зазначити, що результати опитування не охоплюють внутрішньо переміщених осіб та мешканців НКУУТ, які не подорожують через лінію зіткнення.

² Респонденти могли обрати декілька причин.

3 ПРИЧИНИ ТА ЧАСТОТА ПЕРЕТИНУ

Більшість респондентів (87.5%) зазначили КУУТ пунктом призначення своєї подорожі. Причини подорожей в напрямку КУУТ та НКУУТ суттєво відрізняються. Найбільш поширеними причинами для відвідування КУУТ були уникнення припинення виплат унаслідок перевищення 60-денного терміну відсутності на КУУТ, вирішення питань з документами, зняття готівки та, в той час як на НКУУТ найчастіше подорожували аби відвідати родичів та перевірити майно³. Варто зазначити, що кількість респондентів, які подорожували на КУУТ, аби уникнути припинення виплат, збільшилося на 14.1% у порівнянні з даними опитування за березень. Втім, співвідношення причин перетину залишається відносно стабільним. Серед інших причин перетину респонденти зазначали реалізацію молочної продукції та оформлення перепустки для перетину лінії зіткнення.

■ ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ ЗА НАПРЯМКОМ⁴

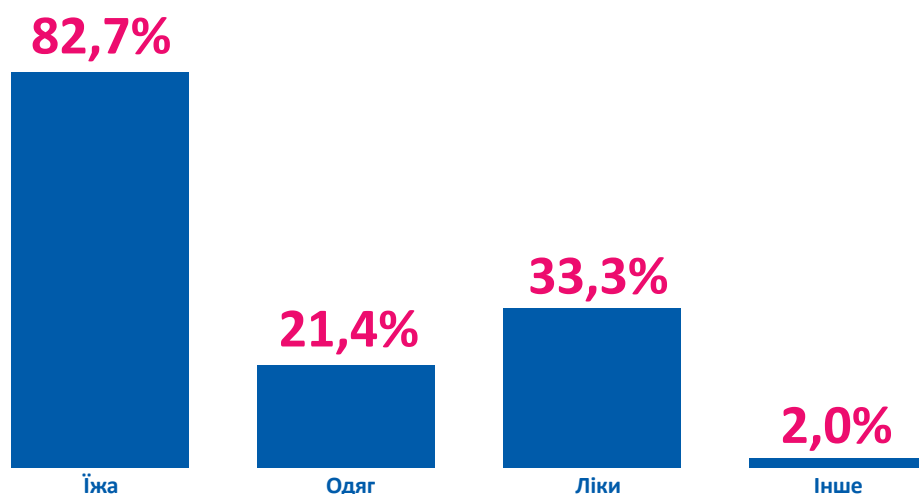

³ Респонденти могли обрати декілька причин.

⁴ Відсоток розраховувався відповідно до кількості осіб, які зазначили КУУТ або НКУУТ пунктом призначення їхньої подорожі.

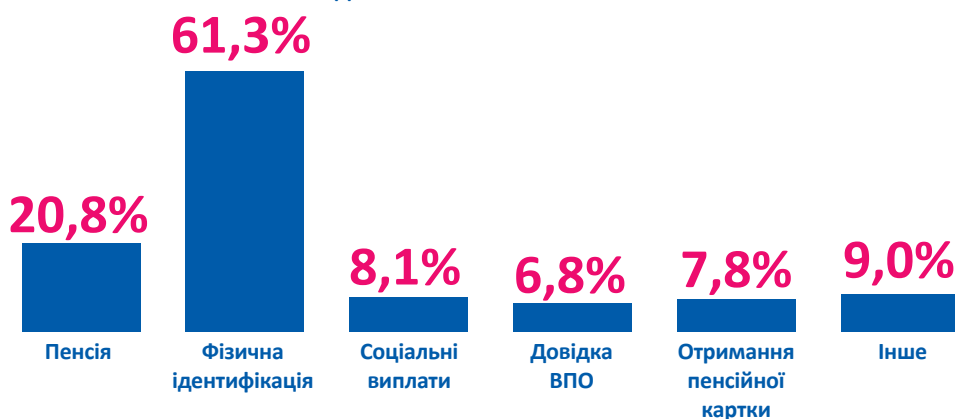
16.9% з усіх респондентів зазначили, що перетинали лінію зіткнення для того, щоб здійснити купівлю товарів. 94.9% з них подорожували на КУУТ. Співвідношення товарів, які купували респонденти, залишається відносно стабільним.

■ ТОВАРИ, ЯКІ КУПУЮТЬ

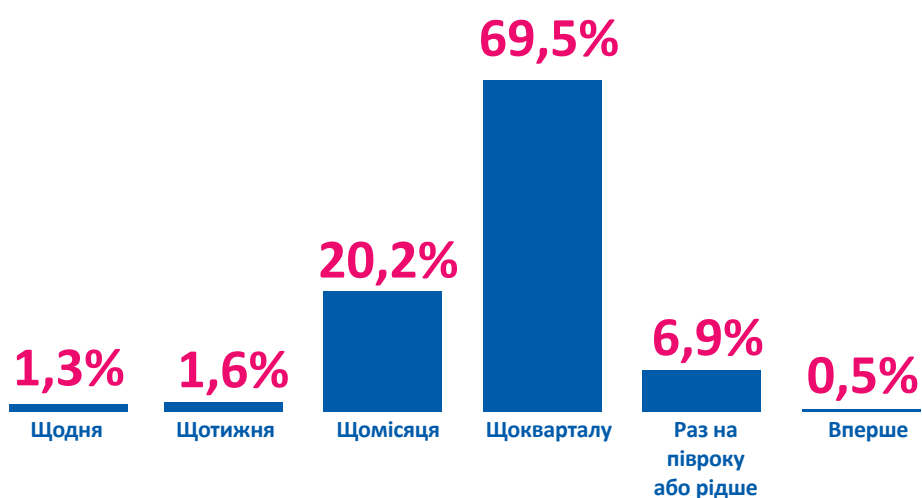
Потреба пройти фізичну ідентифікацію залишається однією з найбільш поширених проблем з документами.

■ ТИПИ ПИТАНЬ СТОСОВНО ДОКУМЕНТІВ

Здебільшого респонденти (69.5%) перетинають лінію зіткнення приблизно раз на квартал. Зважаючи на розподіл за віком, таке співвідношення швидше за все пов'язане з вимогами українського законодавства щодо отримання пенсій та соціальних пільг особами, які зареєстровані на НКУУТ, такими, як перевірка фактичного місця проживання та фізична ідентифікація в «Ощадбанку». Співвідношення залишається стабільним у порівнянні з попередніми звітними періодами.

■ ЧАСТОТА ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ

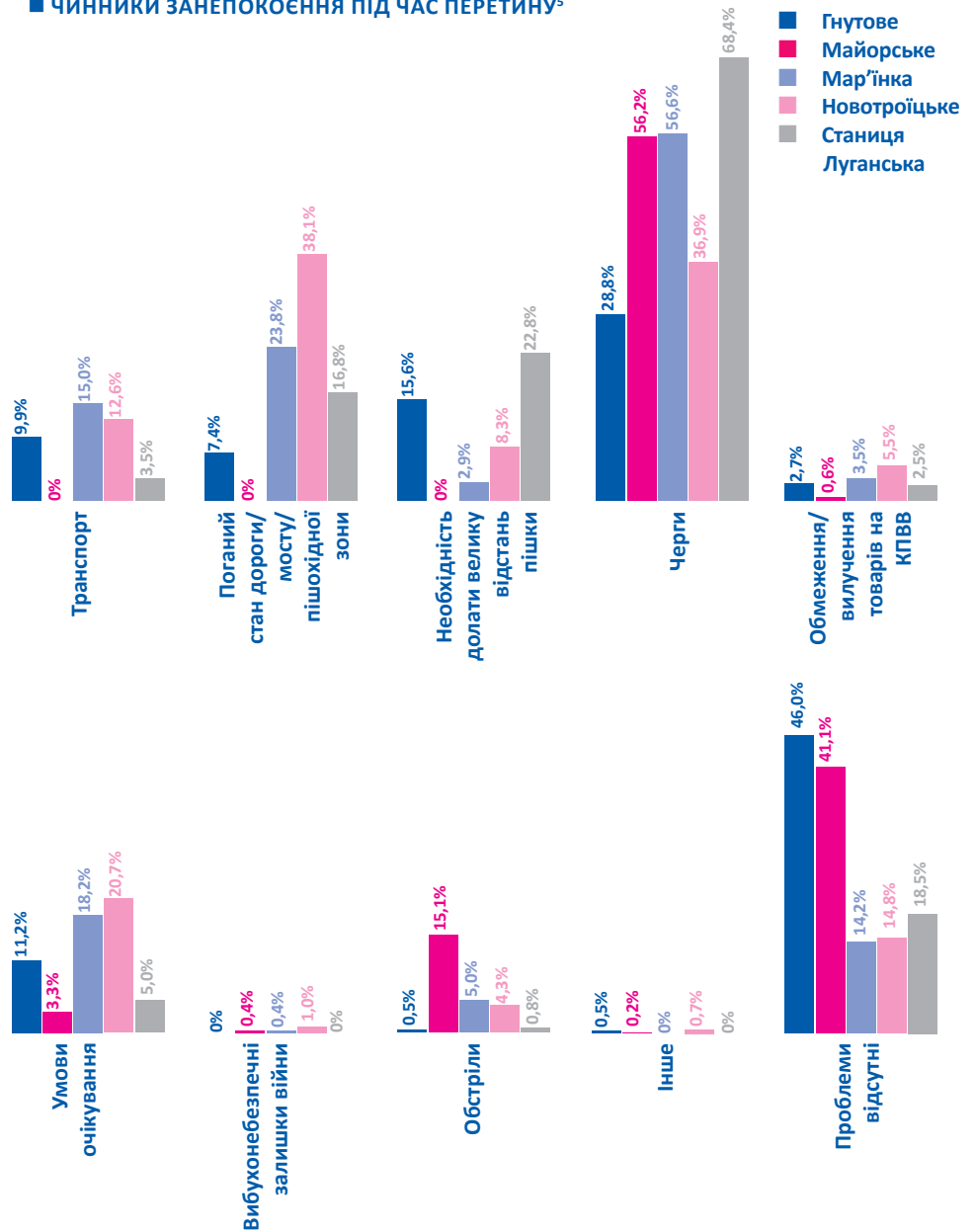
4 ЧИННИКИ, ЩО ВИКЛИКАЮТЬ ЗАНЕПОКОЄННЯ ПІД ЧАС ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ

Потепління позитивно вплинуло на кількість скарг щодо поганого стану доріг, особливо на КПВВ «Гнутове», «Мар'їнка» та «Новотроїцьке». Так, на КПВВ «Гнутове» рівень занепокоєності щодо цієї проблеми знизився з 44.0% у березні до 7.4% у квітні. Унаслідок цього, загальний рівень занепокоєності знизився на КПВВ «Гнутове»: у березні 24.6% від усіх респондентів не мали проблем під час перетину, тоді як у квітні ця частка виросла на 21.4%.

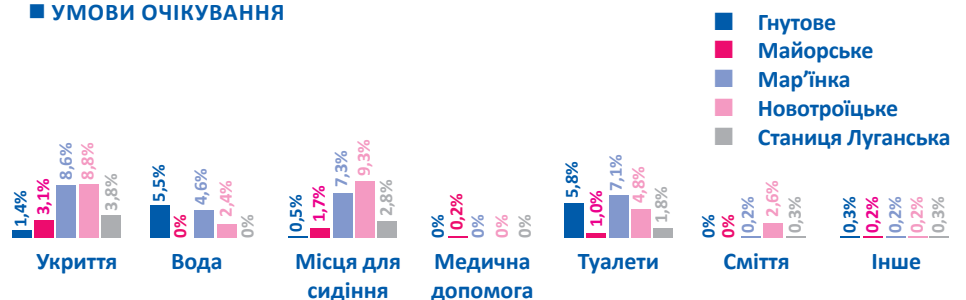
Довгі черги залишаються поширеною проблемою на КПВВ. Важливо зазначити, що рівень занепокоєності щодо цієї проблеми суттєво зріс на КПВВ «Мар'їнка» (з 32.6% у березні до 56.6% у квітні), «Гнутове» (з 9.7% до 28.8%) та «Новотроїцьке» (з 26.0% до 36.9%).

Респонденти, які мали скарги щодо умов очікування на КПВВ, найчастіше говорили про недостатню кількість місць для сидіння та укриття від негоди. Варто зазначити, що респонденти на КПВВ «Гнутове» та «Мар'їнка» рідше скаржилися на недостатнє укриття від негоди в порівнянні з даними, зібраними в березні.

■ ЧИННИКИ ЗАНЕПОКОЄННЯ ПІД ЧАС ПЕРЕТИНУ⁵

■ УМОВИ ОЧІКУВАННЯ

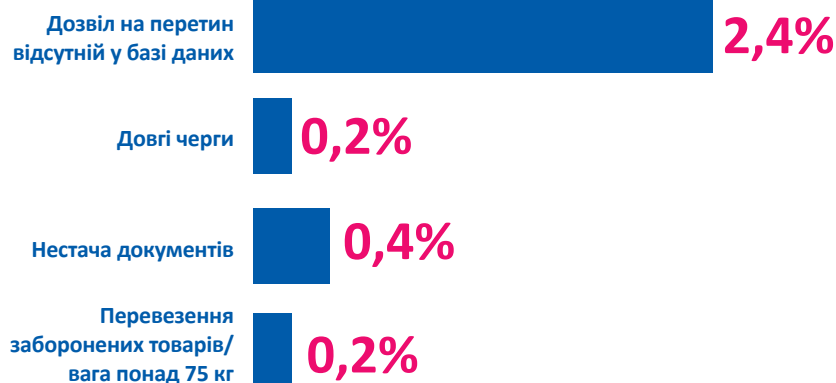

⁵ Респонденти могли зазначити декілька чинників.

5 НЕМОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕТИНУ

Лише 3.0% усіх респондентів відповіли, що протягом останніх 6 місяців стикалися із ситуаціями, унаслідок яких не змогли перетнути лінію зіткнення. Найчастіше причиною такої проблеми була відсутність перепустки у базі даних.

■ ПРИЧИНИ НЕМОЖЛИВОСТІ ПЕРЕТИНУ

КПВВ «Гнутове»

